

KONINKRIJK BELGIË

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES 38.110/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS 38.110/1

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 2 februari 2005 door de Staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende verbod tot het uitbetalen van voorschotten op de erelonen en de kosten voor de deskundigen aangewezen door de arbeidsgerechten in het kader van medische deskundige onderzoeken inzake de geschillen betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap alsmede betreffende de geschillen inzake de medische onderzoeken uitgevoerd met het oog op de toekenning van sociale en fiscale voordelen", heeft op 17 februari 2005 het volgende advies gegeven:

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Secrétaire d'État aux Familles et aux Personnes handicapées, le 2 février 2005, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "portant interdiction de payer des avances sur les honoraires et frais aux experts désignés par les juridictions du travail dans le cadre d'expertises médicales concernant les litiges relatifs aux allocations aux personnes handicapées ainsi que concernant les contestations en matière d'examens médicaux effectués en vue de l'attribution des avantages sociaux et fiscaux", a donné le 17 février 2005 l'avis suivant:

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe het uitbetalen te verbieden van voorschotten op de erelonen en de kosten voor bepaalde onderzoeken. Het gaat om de medische onderzoeken die worden uitgevoerd door de deskundigen die door de arbeidsgerechten worden aangewezen met betrekking tot de geschillen inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap en de medische onderzoeken die worden uitgevoerd met het oog op het toekennen van sociale en fiscale voordelen, bedoeld in de artikelen 276 en 277 van de programmawet van 22 december 2003.

RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

In de eerste drie leden van de aanhef van het ontwerp wordt gerefereerd aan een aantal wetsbepalingen, waaromtrent de vraag rijst of deze de ontworpen regeling tot rechtsgrond strekken.

Artikel 982 van het Gerechtelijk Wetboek, dat in het eerste lid van de aanhef wordt vermeld, heeft betrekking op de staat die deskundigen dienen op te maken en somt onder meer de gegevens op die in de staat moet worden vermeld, waaronder "de voorschotten en het ereloon van iedere deskundige en de totale kosten van het deskundigenonderzoek". Deze wetsbepaling biedt geen rechtsgrond aan de ontworpen regeling.

Het tweede lid van de aanhef verwijst naar artikel 19 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, dat onder meer bepaalt dat, in de zaken waarin een medisch expert wordt toegewezen, de voorschotten, de erelonen en de kosten van deze expert, die vervat zijn in de nota die wordt opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, worden aangeduid met toepassing van het door de Koning vastgestelde tarief. Die wetsbepaling verleent de Koning niet de bevoegdheid om te oordelen over de mogelijkheid om al dan niet voorschotten uit te betalen en strekt het ontwerp derhalve niet tot rechtsgrond.

De artikelen 276 en 277 van de programmawet van 22 december 2003, waaraan wordt gerefereerd in het derde lid van de aanhef, bieden evenmin rechtsgrond voor de ontworpen regeling: artikel 276 van de voornoemde programmawet betreft immers uitsluitend het beroep tegen bepaalde medische onderzoeken, terwijl artikel 277 van dezelfde programmawet, wat diezelfde medische onderzoeken betreft, een gelijkaardige bepaling bevat als die welke voorkomt in artikel 19 van de wet van 27 februari 1987 en welke zo-even is aangehaald.

Geen van de in de aanhef vermelde wetsbepalingen strekt de ontworpen regeling tot rechtsgrond. De Raad van State, afdeling wetgeving, ziet evenmin een andere bepaling die aan het ontwerp rechtsgrond kan bieden. Niettemin is de draagwijdte van de ontworpen regeling van die aard dat zij dient te zijn gesteund op een uitdrukkelijke delegatiebepaling ¹.

Conclusie uit wat voorafgaat is derhalve dat het ontwerp, in de huidige stand van de wetgeving, bij gebrek aan rechtsgrond geen doorgang kan vinden.

¹Bepalen of al dan niet voorschotten kunnen worden uitbetaald, houdt een beleidskeuze in. Zulke beleidskeuze vermag de Koning niet op grond van artikel 108 van de Grondwet te maken.

PORTÉE DU PROJET

Le projet d'arrêté royal soumis pour avis entend interdire le paiement d'avances sur les honoraires et frais pour certaines expertises. Il s'agit des examens médicaux effectués par les experts désignés par les juridictions du travail dans le cadre des litiges relatifs aux allocations aux personnes handicapées et des examens médicaux effectués en vue de l'attribution d'avantages sociaux et fiscaux visés aux articles 276 et 277 de la loi-programme du 22 décembre 2003.

FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

Les trois premiers alinéas du préambule du projet font référence à un certain nombre de dispositions légales à propos desquelles se pose la question de savoir si elles procurent un fondement juridique aux dispositions en projet.

L'article 982 du Code judiciaire, mentionné au premier alinéa du préambule, concerne l'état que les experts doivent établir et énumère entre autres les mentions qu'ils doivent y indiquer, notamment "leurs déboursés et honoraires respectifs ainsi que le coût total de l'expertise". Cette disposition légale ne procure pas de fondement juridique au régime en projet.

Le deuxième alinéa du préambule fait référence à l'article 19 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées, qui dispose entre autres que, dans les affaires pour lesquelles un expert médical est désigné, les provisions, les honoraires et les frais de cet expert, contenus dans le relevé qu'il établit conformément aux dispositions du Code judiciaire, sont indiqués en appliquant le tarif fixé par le Roi. Cette disposition légale n'habilite pas le Roi à juger de la possibilité de payer ou non des provisions et, partant, ne procure pas de fondement juridique au projet.

Les articles 276 et 277 de la loi-programme du 22 décembre 2003, auxquels il est fait référence au troisième alinéa du préambule, ne procurent pas non plus de fondement juridique au régime en projet: en effet, l'article 276 de la loi-programme précitée concerne exclusivement le recours contre certains examens médicaux, alors que l'article 277 de la même loi-programme contient, en ce qui concerne ces mêmes examens

.../...

médicaux, une disposition analogue à celle qui figure à l'article 19 de la loi du 27 février 1987 et dont il est fait mention ci-dessus.

Aucune des dispositions légales mentionnées dans le préambule ne procure de fondement juridique au régime en projet. Le Conseil d'État, section de législation, n'aperçoit pas non plus d'autre disposition qui pourrait fournir un fondement juridique au projet. Néanmoins, la portée des dispositions en projet est telle qu'elles doivent s'appuyer sur une délégation expresse ¹.

En conclusion, dans l'état actuel de la législation, le projet ne peut dès lors être adopté faute de fondement juridique.

¹Déterminer si des avances peuvent ou non être payées implique un choix politique. En vertu de l'article 108 de la Constitution, il n'appartient pas au Roi de faire pareil choix.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren
Messieurs

M. VAN DAMME,

kamervoorzitter,
président de chambre,

J. BAERT,
J. SMETS,

staatsraden,
conseillers d'État,

G. SCHRANS,
A. SPRUYT,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

W. GEURTS,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse
en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht
van de H. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H.
B. STEEN, adjunct-auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise
et la version française a été vérifiée sous le
contrôle de M. M. VAN DAMME.

Le rapport a été présenté par M. B. STEEN,
auditeur adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

W. GEURTS

M. VAN DAMME